

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за липень 2018 року)

У день пам'яті святого рівноапостольного князя Володимира, 28 липня, було відзначено 1030-річчя хрещення Київської Русі-України. З цієї нагоди в Україні пройшла низка заходів. Зокрема у столичному культурно-мистецькому комплексі «Співоче поле» за участі хорів різних конфесій, муніципальних та аматорських колективів відбувся фестиваль духовної християнської музики та співу «Духовні піснеспіви». А на Софійській площі з 5 липня впродовж трьох днів тривала акція-марафон «Національне читання Біблії». Понад 300 читців – керівники церков і священнослужителі з усієї країни, державні діячі, представники влади та іноземні гості – прочитали її вголос від початку до кінця. До акції долучився і Міністр культури України Є. Нищук. Крім того, на Поштовій площі, де за історичними джерелами раніше протікала річка Почайна, студенти і волонтери показали історичний перформанс на фестивалі «Вулиця12В». У кулуарах Верховної Ради України в рамках фотовиставки «Києво-Печерська лавра – святиня України» презентовано унікальну пам'ятку українського книгодрукування мазепинської доби «Євангеліє Апракос». Також було відкрито виставки: у КМДА – «Духовна спадщина українського народу» (авторські ікони В. Шерстія, вишиті ікони Л. Костенко, єдиний в Україні й у світі триярусний іконостас церкви села Тютьки на Тернопільщині, що складається з 18 вишитих бісером образів та ін.); у Національному заповіднику «Софія Київська» – стилізованих реконструкцій корон Володимира Великого та Анни Візантійської з колекції історичних головних уборів духовних і світських діячів «Корони світу»; у Дніпровському художньому музеї – старовинних придніпровських ікон «Іконопис XVIII–XIX ст.»; у вінницьких: обласному художньому музеї – церковних старожитностей «Духовна вись», обласному центрі народної творчості – старовинних та сучасних ікон «Подільська ікона» з приватних колекцій та з фондів цього центру; у Полтавському краєзнавчому музеї ім. В. Кричевського – «Християнська спадщина нашої землі» з колекції громадського Музею хреста, який діє в селі Гречане на Дніпровщині; у Чернігівському обласному худож-

ньому музеї ім. Г. Галагана – іконопису з фондів музею та інші. У бібліотеках України пройшли книжкові виставки, історичні хвилинки та екскурси, віртуальні екскурсії, години духовної поезії, біблійні уроки, духовні бесіди та розмови тощо.

Збір коштів на закінчення будівництва Шевченківського культурного центру у Каневі Черкаської області – мета благодійного *Міжнародного мультидисциплінарного фестивалю SHEVAFEST*, який відбувся 7–8 липня. На 5 локаціях Канева 24 години нон-стоп звучала сучасна та автентична музика (О. Скрипка, А. Тапольський, проект TANA, Asterion, музиканти з Італії, Великої Британії та ін.), відбулися літературні читання та зустрічі з письменниками (І. Малкович, Л. Подерев'янський, Д. Лазуткін, А. Малігон, О. Коцарев та інші), відкрито виставку живопису О. Бабака, демонструвалося кіно про Т. Шевченка та Канів, представлено музичний перформанс «Шпилясті Кобзарі», дискутували на тему «Культурна спадщина як фактор національної ідентичності та економічного розвитку» (круглий стіл) тощо. Також у рамках заходу презентовано прем'єру документального мультимедійного шоу #FreeShevchenko, яке розкриває зовсім іншого Шевченка – художника та поета європейського контексту та значення, невідомого, власне, в самій Україні, та поєднує в собі факти дослідження, графіку та картини поета з музикою Л. ван Бетховена та Ф. Ліста, Дж. Леннона та К. Кобейна, Р. Коляди та Дж. Россіні. Проект було задумано і розпочато режисером Є. Степаненком 4 роки тому, а реалізовано після його повернення з фронту разом з композитором та автором Р. Колядою та художником К. Шинкарук у співпраці зі спеціалістами Національного музею Тараса Шевченка.

Міжнародне свято літератури і мистецтва «Лесині джерела» тривало впродовж 27–29 липня у Літературно-меморіальному музеї Лесі Українки, що в Новограді-Волинському на Житомирщині. На нього з'їхалися науковці, літератори, читці, письменники та шанувальники творчості Лесі Українки. Свято складалося із концертів фольклорних і сучасних колективів на різних локаціях міста, «Ярмарку майстрів», виставки ретро-фотографій «Кременець та Почаїв очима Лесі Українки» від Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника, літературно-музичного вечора, екскурсій, презентацій тощо. У рамках заходу відбувся XIII Всеукраїнський конкурс виконавців художнього слова ім. Лесі Українки. У ньому взяли участь 16 молодих театральних акторів та студентів навчальних закладів культури і мистецтва з різних міст України. Гран-прі здобув А. Шимановський з Києва, а перше місце виборов Д. Контурський з Житомира. Також пройшов XVIII Всеукраїнський конкурс автентичного співу «Животоки». У ньому у молодшій віковій категорії перше місце завоювала С. Лазарчук з смт Степань Рівненської області, у старшій віковій категорії – її земляк С. Гаврилюк. Гран-прі конкурсу отримав

А. Шелудько із Великого Хутова Черкаської області. Крім того, було вручено обласну дитячо-юнацьку літературно-мистецьку премію ім. Олени Пчілки.

13–15 липня на понад 40 локаціях міста відбувся *фестиваль «Ніч у Львові»*. За три дні було проведено понад сто нічних екскурсій, музичних концертів, атракцій, перформансів, майстер-класів, дискусій тощо у музеях, галереях, театрах, храмах і просто на вулицях та площах Львова. У програмі серед іншого: балетне дійство «Ніч віртуозів Львова» за участі першого соліста Національної опери України О. Потьомкіна та солістки Львівської опери Є. Коршунової, музично-світлове шоу, кінопоказ на даху Центру ім. О. Довженка на Сихові, джазова ніч там же, виставка живопису «Пленерні мотиви Остапа Патики», театралізовані екскурсії «Візит до Франків» у Львівському національному літературно-меморіальному музеї Івана Франка та «Обрядові забави на Петра» у Музеї народної архітектури та побуту ім. К. Шептицького. Крім того, у рамках заходу в Першому академічному українському театрі для дітей та юнацтва відбулася прем'єра вистави «Прекрасні, прекрасні, прекрасні часи» за романом Е. Єлінек «За дверима».

Просто неба в смт Немішаєве, що під Києвом, 6–8 липня пройшов *III Фестиваль мистецтва поза сценою Osten-Sacken Off-Stage Festival*. Крім театральної програми, куди увійшло 9 вистав від Чернігівського обласного театру ляльок ім. О. Довженка, PostPlayТеатру, театрів BEDLAM, Splash та інших, було показано музичну і кінопрограми, працював лекторій і поетична майстерня, а також було презентовано 9 художніх інсталяцій. Всього відбулася 31 подія.

Чергова хвиля акцій на підтримку незаконно засудженого в РФ українського режисера О. Сенцова та інших політв'язнів Кремля прокотилася світом у липні. Загалом глобальну акцію «Save Oleg Sentsov» підтримують у понад 70 містах на різних континентах. В Україні вона пройшла у Києві, Харкові, Запоріжжі, Херсоні, Одесі та ін. Люди виходили на головні площі своїх міст з плакатами, було встановлено банери та стенди з прізвищами полонених та з вимогою звільнити в'язнів. Також серед заходів – мітинги, виступи громадських діячів та родичів полонених, благодійні концерти, театралізовані перформанси з використанням масок Д. Трампа, В. Путіна та А. Меркель, акції перед дипломатичними представництвами Росії, США, Франції та Німеччини, «мозковий штурм» щодо подальших дій із порятунку політв'язнів 31 липня під будівлею Адміністрації Президента України (організатори – продюсери та режисери М. Наконечний, М. Старожицька, А. Паленчук та актриса А. Сегеда), годинний концерт українського гурту «Бумбокс» на кордоні з окупованим Кримом, поряд з пунктом пропуску «Каланчак» у Херсонській області, та ін. Крім того, 7 липня на I Міжнародному економічно-гуманітарному форумі Ukrainian ID, що відбувся в Каневі на Черкащині, проведено глобальний флешмоб #FreeSentsov та оголошено, що «за незламну силу у боротьбі за ідеали свободи» О. Сенцов став

першим лауреатом премії Ukrainian ID Awards. А 12 липня ув'язнених у Росії Р. Сущенко та О. Сенцова нагороджено громадською відзнакою Ордена нескорених та прийнято до лав Лицарів цього Ордену.

7–8 липня в канівському Національному музеї Тараса Шевченка пройшов *I Міжнародний економічно-гуманітарний форум Ukrainian ID* – діалогова платформа, створена цьогогоріч Фондом гуманітарного розвитку України. Тема заходу – «План на завтра: стратегія успішної країни». Учасники – провідні українські та зарубіжні економісти, інвестори, журналісти, державні діячі та візійери культури. Зокрема музикант Д. Блощинський, історик української культури І. Ліховий та інші. Серед ключових тематичних панелей – Culture ID («Вага культурного капіталу»). На ній було розглянуто: як культура, мистецтво і розв'язання соціальних проблем можуть впливати на економіку України; культуру як сферу національної безпеки країни; чи можна децентралізувати культуру та роль держави при цьому; культурний туризм: світовий досвід та українські реалії. Також відбулися: стратегічні круглі столи; вручення премії Ukrainian ID Awards; *I Міжнародний фестиваль сучасних мистецтв «Доба Шевченка»* (музика, театр, кіно, література та візуальне мистецтво у режимі non-stop протягом 24 годин); захід #SOSмайбутнє, присвячений збереженню української культурної спадщини.

Культура та ООС на Сході країни. Культура та мистецтво в прифронтовій зоні

Драматургів-підлітків з прифронтової Авдіївки, що на Донеччині, та прикордонного Чопа, що на Закарпатті, акторів-зірок та молодих режисерів об'єднав *III Мистецько-соціальний проект Class Act: Схід – Захід*, який тривав у Києві з 23 червня по 3 липня. 20 юними драматургами під кураторством П. Ар'є, О. Мацюпи, М. Смілянець та інших було написано 10 коротких п'єс, за якими 3 липня на сцені Національної музичної академії ім. П. Чайковського було поставлено виставу. У ролях – зірки українського театру та кіно Р. Зюбіна, О. Вертинський, В. Довженко, А. Кузіна, Р. Ясіновський, Т. Міхіна та інші. Головний режисер постановки – М. Голенко, музика – дуету кінокомпозиторів А. Дегтярьова та В. Бабушкіна Ptakh_Jung. Кураторка проекту – український драматург та сценаристка Н. Ворожбит. Основна мета заходу – налагодження діалогу між жителями Західної та Східної України.

I «Слов'янська книжкова толока» – літературно-мистецький фестиваль, який відбувся у Слов'янську на Донеччині 28–29 липня. Захід зібрав більш як 100 митців, серед яких Л. Дереш, П. Вишебаба, О. Ірванець, Г. Вдовиченко та інші, а також понад 15 видавництв з усієї України. Зокрема «Смолоскип», «Книги – XXI», «Навчальна книга „Богдан“», «Видавництво Вадима Карпенка», «АССА», «Теза», «Ключі», «Терен» та інші. Найбільшим по-

питом користувалася дитяча література. Лідером продажів стало «Видавництво Старого Лева». Працювала окрема локація «Львівський дворик» та дитячий простір «Книголісся». У програмі толоки – книжковий ярмарок, презентації книжкових новинок і виставок, авторські зустрічі, тематичні дискусії, майстер-класи від анімаційної студії «Новатор-фільм», вистави театру імені Антоніо Гауді «На межі», кінопокази, виступи музичних колективів, вистава-концерт «Новеченто (1900). Хороша історія» від «людини-рояля» М. Кауфмана-Портнікова та ін. Загалом – 68 заходів, які відвідали понад 800 людей. Організатор фестивалю – Центр мистецтв «Арт-Простір» із Запоріжжя.

Звільненню Слов'янська, Краматорська та Дружківки від проросійських бойовиків було присвячено *Всеукраїнську акцію «Донеччина зустрічає своїх захисників»*, яка пройшла 4–5 липня у містах Слов'янськ і Краматорськ. У програмі – презентації проектів, пов'язаних з ветеранами АТО, показ відеосюжетів про АТО, концерт «Пісні, народжені в АТО» за участі О. Клеца, В. Зосімова, С. Кононенка та інших, відкриття інсталяції просто неба біля краєзнавчого музею Слов'янська, поїздки в міста Бахмут, Лиман, Слов'янськ, Костянтинівка, майстер-клас з домедичної допомоги, спілкування з мешканцями, святкова хода та вшанування пам'яті загиблих. У заході взяли участь представники 15 областей України.

Маріуполь, Сартана та Мар'їнка – населенні пункти Донеччини, де з *концертами 4–7 липня побували 20 артистів Чернігівського обласного філармонійного центру*. Серед творів, що виконувалися, – пісні часів українських визвольних змагань. А 7 липня з благодійним концертом під назвою «Крила» відвідала Маріуполь співачка А. Приходько. Кошти від заходу було передано на лікування бійців АТО.

Інтерактивний перформанс «Воїни» тривав з 6 по 14 липня у столичному кінотеатрі «Братислава». Він складався із 2 частин: стаціонарної, яка включала виставку вибраних робіт документального проекту А. Степанова (веде фотохроніку буднів АТО); інтерактивної, якою займався майстер психологічного фотопортрету О. Ктиторчук. Він упродовж всього заходу безкоштовно знімав ветеранів АТО та відразу дарував їм свої найкращі світлини.

Також було відкрито виставки: у Рівненському обласному краєзнавчому музеї – живопису О. Дробощького «Аеропорт», яка відтворює події захисту Донецького аеропорту за мотивами фотографій С. Лойка; у Полтавській філії Національного військово-історичного музею України – пересувну експозицію «Блокпост пам'яті» волонтерів із пошукових експедицій «Евакуація-200» і «Цитадель» П. Нетьосова, Г. Сінцова та О. Граба.

МУЗИКА

3–8 липня у Києві, на території Національного комплексу «Експоцентр України», відбувся *IV Музичний фестиваль Atlas Weekend*. Захід зібрав більш як 250 музикантів різних музичних жанрів з усього світу та понад 500 тисяч відвідувачів, з яких 10 тисяч – із 70 різних країн. На перший фестивалний (безкоштовний) день, хедлайнером якого став О. Винник, прийшло 154 тисячі глядачів. Загалом діяло 30 розважальних локацій, 4 основних та 6 малих сцен та за підтримки Програми сприяння громадській активності «Долучайся!» було облаштовано спеціальні платформи для людей з інвалідністю. Серед українських виконавців на головній сцені виступали О. Цибульська, «Воплі Відоплясова», ALEKSEEV, MONATIK, NK|Настя Каменських, MOZGI; на сценах: West Stage – М. Чайковська, Х. Соловій і TAYANNA; East Stage – рок-гурт «СКАЙ» та інші.

Різноманітна сучасна музика у виконанні зарубіжних та українських музикантів звучала на *музичних фестивалях столиці*: 13–14 липня за участі білоруських, італійських, британських, німецьких та українських гуртів та виконавців, зокрема А. Паш, Braii, Love'n'Joy, «Курган і Агрегат», Х. Соловій та інших, на III Hedonism Festival; 25–26 липня за участі музикантів з Великої Британії, Ісландії, Швеції та українських гуртів Onuka та Yuko на UPark Festival.

З присвятою сину В. А. Моцарта – Францу Ксаверу, котрий тривалий час жив і працював у Львові, на більш як 10 локаціях міста 13–22 липня відбувся *II Міжнародний фестиваль класичної музики LvivMozArt*. Учасники заходу – співаки (вокалісти та хори), музиканти та диригенти з Австрії, Болгарії, Італії, Швейцарії, Білорусі, Німеччини, США та України. Базовий колектив – Симфонічний оркестр «INSO-Львів». У програмі – симфонічні та камерні концерти, опери, духовна музика. Всього було виконано 155 творів, зокрема декілька світових та українських прем'єр. Серед них: перша повноцінна режисерська оперна постановка за твором Д. Бортнянського «Алکید», партитуру якої упродовж двох століть вважали втраченою; кантата З. Алмаші, спеціально написана для вокального ансамблю та симфонічного оркестру на тему купальських пісень, у виконанні гурту Kurbasy; твори сучасного львівського композитора Б. Сегіна. Цікавинки заходу – концерт-відкриття «Славетні гості Львова» як своєрідний музичний портрет Львова та його відомих гостей: М. Равеля, Й. Штрауса, Г. Малера, Д. Шостаковича, Й. Брамса та інших; концерт-перформанс «Моцарти», присвячений родині Моцартів; Eco-Symphony Concert на тему природи та стихій у сучасному суспільстві в цілому та в українській культурі зокрема у виконанні Молодіжного симфонічного оркестру України (YsOU) та за участі українського скрипаля В. Соколова; музична програма «Міф Лемберг»; дитяча програма «MozartKids» з інтерактивними забавами та інше. Крім того, було розгорнуто виставку «Реквієм як початок. Від нерозгаданих таємниць до музичного життя у Львові в першій половині XIX ст.», присвячену останньому твору

В. А. Моцарта «Реквієм». За участі музикознавців з Австрії, Німеччини, Польщі, Чехії та України відбувся міжнародний форум «Моцартіана: європейський та всеукраїнський аспекти. Середовище Франца Ксавера Моцарта у Львові». Особливим акцентом цього річного заходу став концерт-закриття під диригуванням О. Линів, на якому прозвучала оригінальна скрипка В. А. Моцарта – Costa Violine, яку в Україну було привезено вперше.

10–14 липня у Львові, в обласній філармонії та в національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької, на *II Міжнародному фестивалі музики М. Г. Кендлінгера* звучали твори цього австрійського композитора, який популяризує у світі українських музикантів. Серед учасників: українсько-австрійський симфонічний оркестр K&K Philharmoniker, Український національний хор «Львів», диригент Т. Ленько, музиканти з Австрії, Франції, Росії та інші. На 4 фестивальних концертах було презентовано 4 світових прем'єри: Увертюра та «Пісня життя» для фортепіано та басу з опери «Священик», «Святкові фанфари», Симфонія №3 для оркестру, хору та солістів «Права людини» та «Звуки Альп» для квартету валторн.

На Монастирському острові у Дніпрі 20–22 липня пройшов *Фестиваль «Джаз на Дніпрі»*. У програмі заходу – джазовий марафон за участі музикантів з США, Австралії, Франції, Латвії, Польщі та України; безкоштовні майстер-класи від метрів джазу; музична анімація для найменших відвідувачів; відкритий конкурс молодих виконавців «Джаз на ППРСі», перемогу в якому і можливість зіграти на головній сцені фестивалю здобув харківський дует А. Вільчик та А. Мінакової. Серед українських виконавців – джазовий оркестр «Little band», дует М. та Л. Кримвих, Paul Seedorenko Trio, гурт DZ'OB, квінтет Argentum, Я. Цветинський та інші.

Майже всі напрями сучасної музики від року та альтернативи до поп та денс було представлено на *VI Музичному фестивалі «Файне Місто»*, що тривав у Тернополі впродовж 19–22 липня. Цьогоріч презентовано абсолютно нову концепцію заходу: це в прямому сенсі було місто з власною архітектурою, законами, органами місцевого врядування та святами. При вході на фестиваль кожен мешканець міста отримував «Паспорт Файної Людини» з усією необхідною та корисною інформацією для відпочинку тут: розклади виступів артистів, розваг, конкурсів, свят, розміщення всіх вулиць та районів фестивалю тощо. Участь у заході взяли 88 артистів із Фінляндії, Німеччини, Великої Британії, України та інших країн, а також близько 20 літераторів, поетів та лекторів, зокрема Л. Дереш, Ю. Іздрик, А. Любка, А. Полежака та інші. Серед українських виконавців – гурти Onuka, Pianoбой, Vivienne Mort, «Хамерман», «Воплі Відоплясова», Kozak System та багато інших.

Сучасний український рок та класичну музику поєднав відновлений торік після 10-літньої перерви *рок-фестиваль «BarRockKo»*, який пройшов 28 липня

у місті Бар на Вінниччині. Хедлайнерами фестивалю стали гурти «Роллікс» і «Карна». На основній сцені зіграли «Аудиторія 238», MniShek, Respect your mom, «Ярра», а на «зеленій» – Zwyntar, Rockoko, «Поророка» та учасники проекту «Gitarin». Також у програмі заходу – майстер-класи, презентації громадських проектів та мистецьких виставок.

Шанувальників важкої музики зібрав 13–15 липня у місті Дубно на Рівненщині *рок-фестиваль «Тарас Бульба»*. На ньому виступило понад 50 виконавців та гуртів з Італії, Білорусі, Польщі та України. Зокрема вітчизняні: Kozak System, Х. Соловій, «Анна», Karna, «Тінь Сонця», «Вій», Morphine Suffering, Sinoptik, «Фіолет», «Жадан і собаки», «Борщ» та багато інших. На альтернативній сцені, яка діяла поряд з головною, 16 гуртів змагалися за гран-прі фестивалю. Серед них – Backenbardy, Silver Town, Monopolia та ін. Їх було відібрано із 97 музичних колективів за результатами голосування на сайті фестивалю та «живих» відбіркових турів, що пройшли у Києві, Харкові, Дніпрі, Хмельницькому, Чернівцях, Львові, Рівному. Переможцем став київський гурт «Циферблат».

XXVI Міжнародний фестиваль молодих виконавців сучасної української пісні «Молода Галичина» відбувся 7–12 липня у Новояворівську Львівської області. Участь у ньому взяли понад 100 виконавців з більш як 10 областей України та з 13 країн світу: Казахстану, Литви, Латвії, Білорусі, Німеччини, Молдови та ін. Вперше учасницею стала Сирія. У межах програми, окрім конкурсу, гран-прі в якому здобула А. Ситнік з Харкова, пройшли: конкурс краси і грації «Міс Молода Галичина», майстер-класи від членів журі і керівників вокальних студій, розважальні вечори, екскурсії.

У липні *чарт кліпів в українському сегменті YouTube очолив гурт Kazka* з піснею «Плакала». Це перша україномовна композиція, яка потрапила в топи українського чарту.

ТЕАТР

Чотири вистави за чотири години – так 28 липня у Києві, в дворику та історичній будівлі по вулиці Грушевського, 4б, яку вже багато років намагаються знести, пройшов фестиваль сучасного театрального мистецтва «*ЧЕсний театр Fest*». У програмі – українська класика в модерному прочитанні та закордонна драматургія і проза, яку було перекладено та інсценізовано українською мовою колективом «ЧЕсного театру»: театралізована читка уривка розповіді А. Ренд «Гімн», вистави «Катерина» за поемою Т. Шевченка, «Школа диявола» Е. Е. Шмідта, «Політично ненадійний» про І. Франка за листами, спогадами і творами І. Франка, його сучасників і дослідників його творчості. Мета заходу – привернути увагу до проблеми нищення історичної архітектури просто в центрі Києва, закликати всіх небайдужих згуртуватись і захистити цей спадок.

IV Міжнародний фестиваль театрів ляльок «І люди, і ляльки» відбувся 1–3 липня у Львові. Колективи з Дніпра, Івано-Франківська, Львова, Одеси, Сум, Черкас, Сєверодонецька Донецької області, а також з Ірану, Польщі, Литви та Білорусі на п'яти театральних майданчиках міста та на площах перед театрами презентували 18 вистав, які мають визнання та нагороди в Україні та за кордоном. Ляльки у них були і традиційні, і навіть з металевого посуду та глиняних горщиків. На вуличних шоу-виставах «Пухнасте шоу» та «Кумедне ретро» від Житомирського театру-студії ляльок-маріонеток «Комплімент» вперше на заході демонстрував свою майстерність український маріонетник С. Соловйов.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: академічна майстерня театрального мистецтва «Сузір'я» – ліричної комедії «Змішані почуття» Р. Баєра; «Тисячелетіє» – драми «Двоє на гойдалці» В. Гібсона та драми-розслідування «Анна Кареніна» за Л. Толстим; незалежний «PostPlayТеатр» – вистави про жінок, чиє життя змінила війна «Дівчатка-дівчатка».

У театрах України пройшли прем'єри вистав: Закарпатському академічному обласному українському музично-драматичному ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв – «Same time, next year» за п'єсою Б. Слейда «Наступного року в цей же час»; Одеському обласному академічному російському драматичному – «Тектоніка почуттів» за п'єсою Е.-Е. Шмітта; Рівненському обласному академічному музично-драматичному – «Войцек» за твором Г. Бюхнера.

ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

«Інтеграція» як базовий принцип спільноти – тема *I Міжнародного фестивалю перформансу Carbonarium*, який відбувся у Києві 5–8 липня та об'єднав більш як 50 митців з п'яти українських міст та 10 країн світу: Німеччини, Чехії, Італії, Росії, Великої Британії, Австралії та ін. Форум створено у співпраці з фестивалем Performensk як платформа взаємодії та обміну навичками, знаннями та практиками в галузі перформативного мистецтва. Програма заходу складалася з паралельних панелей: перформативної, освітньої, музичної, візуальної та кіно-відео. Арт-резиденцією форуму стало 13 павільйонів Національного комплексу «Експоцентр України». А 18 липня як результат колаборації під час фестивалю було представлено 3 медіа-арт перформанси та 1 музичний перформанс від інтернаціональної команди артистів SYNCRON.

Майже місяць у столиці тривав та 15 липня завершився *I Фестиваль сучасного жіночого мистецтва Ukrainian Contemporary Women's Art Fest*. Фокус-тема заходу – «Мистецтво компромісу». Проект було реалізовано у співпраці Інституту проблем сучасного мистецтва та Української асоціації жіночих досліджень у мистецтві (UAFRA). Очолив його арт-дилер В. Тузов, куратори – художниця І. Акімова та мистецтвознавець А. Гончаренко. Програма поєднала

виставкову, у межах якої пройшла конференція «Тенденції розвитку сучасного жіночого мистецтва в Україні», та науково-дослідну програми. Серед робіт більш як 20-ти художниць відзначено кращі: полотно із серії «Ландшафти» О. Чепелик та інсталяція «Паркан» І. Акімової.

Мультидисциплінарну виставку «27/7» відкрито 29 липня у культурному просторі АКТ на «Арт-заводі „Платформа”». Близько 100 українських художників висловилися на тему (не)залежності України, внутрішньої та міжособистісної через монотипію, фотографію, відео-арт, скульптуру, інсталяцію, живопис, перформативні практики тощо. Всього представлено більш як 400 робіт. Виставку можна оглянути до 26 серпня.

Роботи зі збірок 10 мистецьких закладів із Києва, Львова, Харкова та Одеси презентовано на дослідницькій міжмузейній *виставці «Український натюрморт»*, яка 26 липня стартувала в Інституті проблем сучасного мистецтва (організовано захід спільно з «Карась Галереєю»). Це твори більше ніж 60-ти українських художників, зокрема О. Ройтбурда, В. Сидоренка, О. Тістола, І. Коновалова та інших, які були написані з середини 1990-х і до сьогодення. Мета проекту – знаходження певної формули українського натюрморту як феномену української самоідентифікації. Експозицію після столиці представлятимуть у Харкові, Львові та Одесі, але учасники будуть змінюватись і акцент робитимуть на полотна регіональних живописців. Крім того, у рамках цього міжмузейного проекту в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» відкрито виставку робіт Е. Давискиба, М. Задорожного, М. Нелеп, Д. Перепелиці, А. Рак, а також невідомих народних художників з фондowego зібрання Музею під назвою «Українська народна картина: натюрморт».

Півсотні художників з усієї України 22–28 липня відтворювали значимі сторінки історії України, починаючи з періоду трипільської культури до теперішнього часу, на стометрівці будівельного паркану на Поштовій площі столиці. Так пройшов *арт-марафон «Тисячолітня історія України в ста метрах»*, організований С. Мельниченком та В. Кузнєцовим на підтримку ідеї створення Музею на Поштовій площі.

6 липня у Києві на Оболонській набережній презентовано *першу експозицію парку скульптур Volume Park* під назвою «Сад питань». Це роботи 6 українських скульпторів: О. Золотарьова, В. Грубляка, Д. Шуміхіна, В. Протосені, К. Бучацької, І. Новгородова та художниці з Латвії Гундеги Евелони. Перед відкриттям парку відбулася дискусія «Принципи сучасного публічного мистецтва – ідеологія, смаки, тренди. Роль скульптури в місті». Крім експозицій просто неба, в межах організації діє міжнародна мистецька резиденція, де художники з різних куточків світу створюють роботи для парку та обмінюються досвідом з українськими митцями.

Проект «Саламандри сьогодні», який за допомогою арт-об'єктів розповідає про різні технології інформаційних воєн в умовах світу, представлено 5 липня в «Dymchuk Gallery». Його створено дуетом Krolikowski Art за результатами їхнього дослідження механізмів інформаційної війни під час арт-резиденції у студії PRAM (Прага, Чеська республіка) та за мотивами роману «Війна з саламандрами» К. Чапека.

Протягом липня у столиці експонувалися виставки: в Центральному будинку художника – робіт А. Гудзікевіча та М. Журікової «SIMBIOSIS»; у Музеї сучасного мистецтва України – творів О. Животкова, О. Яблонської, О. Павлова, Г. Файнерман та інших під назвою «Адреса: Київ»; в Музеї історії міста Києва – творів О. Кондрацької «Ріка життя» та А. Миронової «Моя реальність»; в Літературно-меморіальному музеї М. Булгакова – наступної виставки міжнародного проекту лабораторних виставок KNO Lab. space – «Образи/Простори»; в НКММК «Мистецький арсенал» – робіт переможців відкритого конкурсу ідей мистецьких проєктів, який пройшов у «Мистецькому арсеналі» восени 2017 року, під назвою «Швидкорозчинний час» (наратив виставки складається з історій 9 міст і регіонів України); **у галереях, арт-центрах та креативних просторах:** «Lera Litvinova Gallery» – пейзажів А. Фіголя; «Orthodox» – робіт А. Сарвіри, зроблені для спільноти ілюстраторів, дизайнерів-графіків та художників Pictoric; «Pavlovka ArtGallery» – творів В. Горохова «Можливість ходити сходами в умовах жорстких перил»; «Voloshyn Gallery» – робіт 24 молодих художників «Трансмімезис: емпатія до потворного»; «ABC-арт» – живопису В. Шандро «Мальовані оповіді»; «Артсвіт» – творів В. Тимонової «Гра в присутність»; «Арт ЦУМі» – робіт на текстилі В. Буряник «Тонкі матерії»; «Білий Світ» – живопису О. Яновича «31 липня»; «Карась Галерея» – робіт К. Ярош та А. Ходькової «Гра почалась»; «Мануфактура» – творів О. Яценко «Розмови з літом»; «Митець» – творів Д. Філатова «K ART ON» та робіт А. Кундукова, Т. Данник, Н. Андронакі, С. Веренич, Т. Катріч, Ю. Седюк; «Триптих Арт» – живопису М. Мазура «A PRIORI» та О. Кузюри «Амнезія»; «Щербенко Арт Центр» – творів А. Максименко «Місцевий час. 2-й епізод. Король Лір»; «Я Галерея» – мистецького проєкту О. Ляпіна, Ю. Болса, А. Старко та ін. «Діти доктора Франкенштейна» та інші.

У містах України було розгорнуто виставки: у *Кропивницькому* – «Поцілунок крізь мистецтво: вияв ніжності та тепла» до Всесвітнього дня поцілунку та творів В. Осипенка «Пейзажі рідної землі»; у *Львові* – акварелей Я. Юрик «Інспірація добра», скульптур Л. Яремчука «Кам'яні строфи», картин на паперових мішенях для стрільби А. Черновола «Qtargets – послання миру», живопису І. Гапона та О. Косара, творів О. Огородника «Му Olga», живопису Б. Мисюги «Сім листів Сенеки», живопису та графіки В. Стасенка «РЕАКЦІЇ/АЛЮЗІЇ», мініатюрного живопису та скульптури малих форм під назвою

«Мініатюра»; в *Одесі* – живопису близько 30 художників під назвою «Ах, Одеса», творів А. Логова «Біля моря»; у *Полтаві* – живопису В. Харакоза, С. Баранніка і О. Бондаренка та С. Кирилова під назвою «Мистецтво єднає Україну», абстрактного живопису Р. Анічиної «Відбитки»; у *Тернополі* – скульптур та арт-об'єктів Б. Кухарського «Пошук»; в *Ужгороді* – живопису В. Брензовича «Пленери. Подорожі. Мистецтво»; у *Черкасах* – живопису Х. Шинкарчук «Я-колір», а також живопису Т. Кіценко, О. Плетінь; у *Чернігові* – скульптур С. Ковтуна «MACHINARIUS», творів В. Кравченка «Транс формація», робіт у стилі фолк-арт О. Фурси та інші.

«Мукачево сакральне» – основна тема мистецького пленеру, який понад 10 днів тривав на Закарпатті. Організатор та керівник заходу – художник О. Мондич. Участь у пленері взяли місцеві та митці з інших регіонів України, зокрема В. Стогнут зі Львова, Н. Кохаль та О. Свіжак з Києва, а також гості з Литви. Серед робіт художників – мукачівський замок «Паланок», ратуша, монастирі та інші визначні пам'ятки і сакральні місця міста. По завершенню пройшла виставка намальованого.

У містах і селах України відкрито: пам'ятники: в Харкові – актрисі театру та кіно Людмилі Гурченко, скульптор – К. Мамедов; меморіальні дошки: в Києві – поетові Осипу Мандельштаму та його дружині Надії Мандельштам (Хазіній), автор – скульптор С. Карунська; в Кропивницькому – меценатці Ганні Дмитрян, автор – скульптор В. Френчко; у селищі Краснопілля Сумської області – письменнику, громадському діячу Івану Багряному.

КІНОМИСТЕЦТВО. КІНОВІДЕОПРОКАТ

Традиційно в ніч останньої суботи червня, цього року з 30 червня на 1 липня, за підтримки Держкіно на столичному «Арт-Причалі» на березі Дніпра пройшов *Фестиваль українського короткометражного кіно «Відкрита ніч. Дубль 21»*. Одночасно з Києвом кінопокази відбулися на понад 80-ти майданчиках України, враховуючи 10 міст у прифронтовій зоні, а також на міжнародних – в Абу-Дабі (ОАЕ), Лісабоні (Португалія), Штутгарті та Берліні (Німеччина). До конкурсної програми фестивалю цьогоріч увійшло 9 ігрових, 7 документальних та 5 анімаційних стрічок. Гран-прі виборола анімаційна стрічка А. Щербака «Причинна», приз глядацьких симпатій (за результатами смс-голосування глядачів) – короткометражна ігрова стрічка Я. Антонець «П'ять хвилин». Обидва фільми було створено за підтримки Держкіно України. А найбільше нагород зібрала трагікомедія П. Острікова «Випуск'97». Також пройшли: дофестивальні покази найбільш пам'ятних і резонансних робіт минулих років, спеціальна програма на підтримку О. Сенцова та інших бранців Кремля, програма «Кантер: пам'ятаємо», присвячена пам'яті режисера Л. Кантера, проект «Ди-

вись українське – твори своє майбутнє!» та низка трейлерів українських фільмів, які скоро вийдуть у вітчизняний прокат.

Стрічкою «Жінка на війні» режисера Б. Ерлінгсона, яку зняли у копродукції Ісландії, Франції та України, 13 липня в Одесі було відкрито *IX Одеський міжнародний кінофестиваль*, який тривав до 21 липня. У його рамках традиційно пройшли конкурсні програми, open-air-кіноперформанс у супроводі симфонічного оркестру на Потьомкінських сходах, Літній кіноринок та професійна секція Film Industry Office, на яку прибуло близько 600 кінопрофесіоналів з різних країн. Також відбулися: позаконкурсні програми: «Фестиваль фестивалів», «Гала-прем'єри», «Український мюзик-хол: українська ретроспектива», «Спеціальні покази», зокрема стрічок К. Муратової, присвячені пам'яті режисерки; «70 років ізраїльському кіно», «ОМКФ – дітям» та інші; конференція «Cinema: Backstage. Гендерна рівність – міф та реальність» (вперше); воркшопи та майстер-класи від провідних світових кіномитців; пітчінги, презентації нових проєктів; панельні дискусії, зустрічі з режисерами тощо. Загалом було показано 108 фільмів із 41 країни Європи, Азії, Південної та Північної Америки. У конкурсних програмах сумарно взяли участь 38 стрічок, а подано заявок для участі – 1070 з 95 країн світу. У Національній конкурсній програмі з 5 повнометражних фільмів найкращим визнано стічку «Дельта» О. Течинського, а з 13 короткометражних – «У радості, і тільки в радості» М. Рощиної. Вперше було обрано найкращу режисерську роботу – «Герой мого часу» Т. Ноябрьової. У Конкурсі європейських документальних фільмів змагалися 8 робіт. Перемогла стрічка «Домашні ігри» А. Коваленко (Україна–Франція–Польща). У Міжнародному конкурсі брали участь 12 стрічок із 19 країн світу. Також під час заходу н. а. України А. Роговцевій за внесок у кіномистецтво було вручено «Золотого Дюка». А загальна аудиторія фестивалю склала 150 тисяч глядацьких переглядів.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

За ініціативи та за участі представників Міністерства Культури України, науковців та директора Українського центру культурних досліджень І. Френкель 25–26 липня у Вінниці відбувся *семинар «Забезпечення охорони елементів нематеріальної культурної спадщини, що знаходяться на територіях областей»*. У роботі заходу також взяли участь працівники обласних центрів народної творчості з Вінницької, Запорізької, Івано-Франківської, Сумської, Чернігівської та інших областей. Для них було представлено рекомендації щодо заповнення облікової картки на елемент для включення до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України, а також особливості ведення місцевих таких переліків. Учасники обмінялися досвідом роботи, обговорили проблеми та перспективи в даній царині, а також питання шляхів популяризації Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної

спадщини на місцевому рівні. Крім того, було презентовано елемент НКС «Традиція орнаментального розпису бубнівської кераміки», включений до Національного переліку елементів НКС України у травні 2018 року.

Також питанням *обліку музейних предметів* було присвячено семінар-практикум, який пройшов 10 липня в Одеському літературному музеї. Захід було організовано для директорів та головних зберігачів музеїв Одеської області та проведено за участі представників відділу з питань музейної справи Міністерства культури України В. Черногора та Л. Клименко, а також головних зберігачів фондів національних музеїв: історії України у Другій світовій війні О. Янковенко та художнього музею України Г. Вівчар.

У рамках відзначення року Культурної спадщини в Україні за підтримки Міністерства культури України 13–14 липня на базі Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, що на Полтавщині, відбувся *Міжнародний науковий симпозіум «Кераміка як маркер міжкультурних зв'язків давнього населення України: імпорти, запозичення, імітації»*. У роботі заходу взяли участь науковці з Києва, Харкова, Полтави, Опішного та Ньюкасла-на-Тайні (Великобританія). Тематика доповідей охоплювала напрямки археології, етнографії, етноархеології та палеогеографії. Серед іншого, обговорювалися міжкультурні зв'язки, культурна спадщина, гончарні вироби як етнічний маркер, місцеве виробництво та імпорти, локальні особливості й запозичення форм та орнаментів, контакти між окремими гончарськими центрами тощо.

3 липня у Національному музеї історії України відкрито *виставку «Борці за Українську Державу»*. На ній у стилі повстанських криївок представлено дивом вцілілі раритети, що розкривають історію Української повстанської армії під незвичним кутом. Тематично виставка складається з шести блоків, присвячених керівництву УПА, її організаційній структурі, пропагандистській діяльності, особливостям побуту підпільників, закордонним рейдам УПА, підсумкам діяльності українського визвольного руху 1940–50-х рр. Серед експонатів – прапор українських націоналістів; печатка, виготовлена художником-повстанцем Н. Хасевичем; оригінальні повстанські листівки та пропагандистські видання 1940–50-х рр.; документи, зброя, особисті речі упівців – в'язнів ГУЛАГу та ін.

Виставка раритетних поштових листівок кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. *«Київські мотиви. Адреси і адресати»* тривала у Києві з 9 по 13 липня. В експозиції – близько 200 листівок із зображенням втрачених, але не забутих ландшафтних і архітектурних шедеврів Києва і Київщини, зокрема Десятинної церкви та історичного Межигір'я; перелік музейних предметів з фондів архіву документів особового походження Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Вишгородського історико-культурного заповідника, приватних зібрань колекціонера, медальєра, мецената Д. Піркла; унікаль-

ні побутові аксесуари та одяг кінця XIX ст. з колекції Музею історії моди М. Іванової; перша ілюстрація могили Т. Шевченка та ін.

Міжнародну виставку «Сергій Параджанов. Імпресія дотику» презентовано 6 липня у Хмельницькому обласному художньому музеї. Організатор заходу – Всеукраїнський проект «Parajanov-ART». Серед іншого, до експозиції увійшли живописні твори Ю. Новікова з Києва та С. Роя з Полтави, колажі А. Жмайло та Сурена Параджанова з Києва, твори декоративно-вжиткового мистецтва С. Алавердяна з Дніпра та ін. Також у рамках проекту відбулися презентації кінострічок: «Ніч в музеї Параджанова» Р. Балаяна, «Код Параджанова» Л. Григоряна та «Колір граната» С. Параджанова, який було відновлено та 50-річчю виходу на екрани якого і присвячено дану виставку.

До Дня пам'яті Лесі Українки у Волинському краєзнавчому музеї представлено *виставку філокартії «Я буду вічно жити!»*, яка вміщує фотонатурні портрети письменниці, листівки, на яких відтворено пам'ятники поетесі та скульптурні зображення, репродукційні листівки з живописних і графічних портретів, світлини рідних і пам'ятних місць Лесі Українки та Олени Пчілки та інше.

У Львові 13 липня з метою нагадати про трагічну долю єврейської громади Львова під час нацистської окупації відкрито *вуличну виставку «Львів, Lwów, לודז'ז, Lemberg '43: Місто (не)пам'яті»*. Створена вона у межах однойменної програми та меморіальних заходів до 75-ї річниці ліквідації гетто та Янівського концтабору у Львові. По суті, 12 інформаційних стендів виставки є спробою маркування локацій, пов'язаних з подіями Голокосту 1941–1944 рр. у місті. Серед авторів експозиції – співробітники Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія Терору» І. Дерев'яний, А. Усач, О. Пагіря та Центру міської історії Центрально-Східної Європи С. Дяк, І. Мацевко та інші.

Крім того, у музеях України було розгорнуто виставки: у Національному заповіднику «Софія Київська» – творів українських архітекторів В. Кричевського, П. Костирка, Г. Домашенка, М. Холостенка, О. Смика та інших під назвою «На переломі. Архітектурна графіка 1930-х; «Монастирські сади», на якій представлено сакральну-ландшафтну архітектуру як невід'ємну частину монастирських комплексів, зразки гербаріїв, лікарських травників та гравюр із зображеннями світських регулярних і пейзажних парків XVII–XIX століть тощо; у Львівському музеї народної архітектури і побуту – українських колісок XIX – початку XX століття, де серед експонатів – унікальний британський візок Вікторіанської епохи; у Запорізькому обласному художньому музеї – наївного мистецтва В. Грозного «З Австралії з любов'ю» та інші.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

З метою налагодження системної роботи з бібліотечними закладами, спрямованої на залучення підліткової аудиторії до читання та ознайомлення з тво-

рами сучасних українських письменників, у липні на базі обласних бібліотек для юнацтва в Дніпрі, Запоріжжі, Миколаєві, Херсоні та Ужгороді відбулися *семінари із циклу «Орієнтири молоді в літературі: класики і сучасники»*, що був започаткований Міністерством культури України спільно з Українським центром культурних досліджень та Державною бібліотекою України для юнацтва у червні цього року. У рамках заходів за участі місцевих фахівців бібліотечної справи, представників Державної бібліотеки України для юнацтва та книготоргівельної мережі розглянуто нові підходи в роботі закладів у процесі популяризації літератури та читання серед молоді. Окрім низки тренінгів та дискусій, було проведено презентації книжкових новинок, творчі зустрічі з молодими українськими письменниками, зокрема з Боїсідою з Києва, Л. Відутою та Я. Каторож зі Львова, Я. Дегтяренко із Запоріжжя та іншими.

Різними бібліотечними заходами відзначено ювілеї українських літераторів: 110-річчя В. Барки (Очерета) та В. Г. Литвиненка; *а також:* 165-річчя українсько-російського письменника В. Г. Короленка; 140-річчя польського письменника Я. Корчака (Г. Гольдшміда); 135-річчя австрійського прозаїка Ф. Кафки; 120-річчя німецького письменника Г. Фаллади; 100-річчя англійського прозаїка Дж. Олдріджа та ін.

ЛІТЕРАТУРА

З 26 по 29 липня в Одесі на п'яти локаціях міста пройшла основна програма (стартував захід у березні цього року) *XXII Міжнародного книжкового фестивалю «Зелена хвиля»* під назвою «Кордон літератури». За участі 40 письменників, поетів, критиків, редакторів, видавців, художників та діячів культури з США, Великої Британії, Німеччини, Росії та України, зокрема А. Куркова, Х. Венгринюк, М. Савки, Л. Денисенко, С. Кейна та інших, було проведено 18 заходів: дискусій, відкритих інтерв'ю, лекцій, бесід та багато іншого. Також відбулася програма у Зеленому театрі (всього 72 події), яка включала літературну сцену, де нон-стоп проходили презентації книжок, літературні читання тощо, книжковий ярмарок, «Книжкову ніч», «День книгодаріння», концерти та перформанси, покази документального кіно, традиційні книжкові конкурси: XV «Одеса на книжкових сторінках» і IV «Мистецтво книги», а також окрема програма для дітей та підлітків. Одна з новацій заходу цього року – фестивалеве радіо.

Традиційно липень у Львові було присвячено літературі: 5 числа в мистецькому об'єднанні «Дзига» розпочався і триватиме до 4 серпня IV у Львові та XIX у Європі *Міжнародний літературний фестиваль «Місяць авторських читань»*. Щовечора впродовж місяця у Львові, Вроцлаві (Польща), Кошицях (Словаччина), Оставі та Брно (Чехія) можна було наживо та он-лайн через мережу фейсбук послухати найцікавіших письменників із цих країн – постійних

учасників. Щодня по два літературних вечори: один – для автора з країн-господарок фестивалю, і один – з країни-гостя, якою цього року стала Туреччина. Письменники мандрували усіма містами фестивалю і в кожному читали свої твори мовою оригіналу. Серед українських авторів, які взяли участь у заході, – М. Савка, А. Чех, К. Москалець, Б. Матіяш, О. Була, Г. Ткачук, С. Поваляєва, О. Українець, Ю. Завадський, Д. Лазуткін, В. Амеліна та ін. Окрім письменників, важливими творцями події стали перекладачі та модератори.

II Поетично-бардівський фестиваль «Ірпінський Парнас» відбувся 27–29 липня в Ірпені Київської області. На нього приїхало 77 учасників з усієї України. Переможців було визначено у шести поетичних номінаціях конкурсної програми та трьох бардівських. Всього названо 27 лауреатів. Перші місця зайняли: кияни О. Кучеренко (громадянська лірика), Н. Розлуцький (урбаністична лірика), Т. Лавинюкова (поезія для дітей) і Т. Доміловська (композитор), ірпинець Кот Єльпітіфор (інтимна лірика), харків'яни Я. Тітенко (духовна лірика) і Д. Глезіна (філософська лірика), бориспільчанка Т. Підгурська (авторська пісня), хмельничанка В. Шурман (виконавці). Переможці фестивалю виступили на гала-концерті в останній день заходу.

У Слобідці-Шелехівській, що на Хмельниччині, пройшли *літературні читання з нагоди дня народження А. Ахматової*. На них зібралися письменники та краєзнавці з Хмельницького та області, Вінниці, Одеси та інших міст України. Декламували переклади з творчої спадщини поетеси та її власні вірші. Серед присутніх була правнучка І. Франка (А. Ахматова зробила чимало перекладів його творів, зокрема збірки «Зів'яле листя») – О. Франко.

Літературну премію ім. Б. Нечерди Ліги українських меценатів за 2018 рік присуджено поетесі О. Пашук за збірку «Паранджа».

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

За підтримки Міністерства культури України та управління культури, національностей та релігій Миколаївської облдержадміністрації з 20 червня по 2 липня в Очакові Миколаївської області тривав *XXIII Всеукраїнський фестиваль театрального мистецтва «Від Гіпаніса до Борисфена»*. Участь у ньому взяли 32 аматорських театральних колективи із 19 областей України: Закарпатської, Запорізької, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької та інших. Гран-прі вибороли: дитячий театр «Чудеса в решете» з м. Пісочин Харківської області; молодіжний театр-студія «Маски» з Дніпра; Семенівський народний театр з Благодатненської ОТГ Миколаївської області.

Гала-концертом переможців пісенного конкурсу 29 липня в Яремчому Івано-Франківської області завершився дев'ятиденний *XXV Міжнародний гуцульський фестиваль*. У Карпати з'їхалися гуцули з усієї України, а також делегації

з Румунії, Польщі та Литви. Було організовано низку заходів: виходи на площини, змагання та конкурси, гуцульське весілля, художні виставки, виступи фольклорних колективів, конференції «Дора – колицка духовності Гуцульщини» та «Гуцульщина – ХХІ сторіччя: проблеми й перспективи збереження гірської природи та етнічної культури в гуцульському регіоні Українських Карпат в умовах глобалізації» та інше. Гран-прі вибороли: квартет «Легіт», фольклорно-етнографічний колектив «Шовкова косиця», гурти «Черлені пацьорки» та «Рушничок». Крім того, встановлено рекорд України на найтриваліше виконання українського народного чоловічого танцю «Аркан», у якому з 65 юнаків та чоловіків перемогли 14-річний Олексій та 18-річний Ярослав.

До топ-200 найкращих фестивалів світу потрапив цьогоріч *XXI Міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека»*, який відбувся у курортній зоні селища Рибаківка Миколаївської області 25 червня – 2 липня. Він об'єднав талановитих дітей з Молдови, Болгарії та усіх регіонів України. Змагалися у номінаціях: хореографія, вокал, театральне мистецтво, музичне мистецтво, література, декоративно-прикладне мистецтво, малюнок, живопис, графіка. Всього учасникам фестивалю було присуджено 628 перших, других, третіх премій та 27 Гран-прі.

Під гаслом «Ми зернини в колосі твоїм, Україно!» 4–9 липня в Міжгір'ї Закарпатської області пройшов *XV Міжнародний фестиваль юних талантів «Рекітське сузір'я»*. Понад 180 його учасників із Закарпаття, Рівненщини, Полтавщини, Івано-Франківщини, Львівщини та сходу країни, у тому числі з прифронтових Бахмута, Слов'янська, Маріуполя Донецької області, а також заочні конкурсанти з Франції, Польщі та США змагалися в 9 окремих номінаціях: поезія, проза, журналістика, художнє фото, малюнок, авторська пісня, літературно-мистецька композиція, електронні засоби масової інформації, а також етнографія та національні традиції, яку було введено цьогоріч. Засновано також нові премії в номінаціях: «Поезія» – ім. В. Ковалика, почесного президента «Рекітського сузір'я», та «Авторська пісня» – ім. В. Івасюка. У рамках фестивалю було запалено Ватру Миру, відбулися: V Міст Миру, майстер-класи з поезії, фото та малюнку, екскурсії, гала-концерт, презентація 5-ї колективної книги вибраних творів слухачів Міжнародної академії літератури і журналістики «Рекітське сузір'я – 2018» та інше.

Триденний *XVI Благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри»* завершився 29 липня у Скадовську на Херсонщині. Його головною частиною був конкурс вокалістів, у якому взяли участь 563 виконавці віком від 6 до 16 років. Переможці визначалися у семи категоріях. Гран-прі дістався співакці з Броварів Київської області Е. Іващенко.

6 липня Миколаївський академічний художній російський драматичний театр став майданчиком для проведення *X Обласного авторського конкурсу ху-*

дожньої творчості осіб з інвалідністю «Перлини Півдня». Цьогоріч свою майстерність продемонстрували 80 осіб: 40 – у жанрах «авторська пісня», «поезія», «проза» та ще 40 – у жанрі «художнє та декоративно-прикладне мистецтво». Завдяки підтримці миколаївських облдержадміністрації та облради у світ вийшла збірка творів учасників конкурсу «Перлини Півдня».

Авторські та українські народні пісні лунали в липні на VIII Міжнародному фестивалі авторської пісні «На Блакитних озерах» у селі Олешня Чернігівської області та XV Обласному відкритому фестивалі народної творчості «Зелене Купало в літо упало» у м. Корець Рівненської області. З інформаційно-просвітницькою метою пройшли: 14–15 липня на березі Десни, неподалік від Чернігова, – Фестиваль середньовічної культури та історичного фехтування «Сіверські вікінги»; 6–8 липня у Грушківці Черкаської області – IV Фестиваль нескореної нації «Холодний Яр»; 6–7 липня на базі національного природного парку «Дермансько-Острозький» (с. Буца Рівненської обл.) – Обласний відкритий етно-еко фестиваль «Буца Папороть». У програмі заходів – майстер-класи від майстрів народної творчості, ярмарки, тематичні виставки, спортивні змагання, виступи українських музичних гуртів та багато іншого.

24 липня у Львівському Палаці мистецтв відкрито виставку «Образ і слово Кобзаря у вишивці». Представлено понад 70 портретів Т. Шевченка, а також його поетичні рядки, вишиті 77 вишивальницями із Полтавщини та Черкащини. Автор та ініціатор робіт – Г. Кисіль, пам'яті якого присвячено експозицію. Згодом виставка пройде в кожному обласному центрі України.

Різьбярі по дереву з Києва, Львова, Чернігова, Сум та ще низки українських міст з'їхалися 4–8 липня у Глухів Сумської області на фестиваль. Протягом пленеру із кількометрових колод було створено 10 скульптур, які стали окрасою Глуховського центрального парку. Також було проведено майстер-класи для всіх охочих, концерт, кінопокази, літературні презентації, ярмарок виробів майстрів, екскурсії та інше.

Матеріал підготувала

Соломка В. А., провідний редактор
відділу наукового аналізу й
узагальнення інформації

Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,09. Б/т. Зам. 85. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12